

TEMATICKÁ VÝSTAVKA ZNÁMEK

„ZVÍŘAT Z PŘÍRODOVĚDY PRO 4. ROČNÍK“

Vědci se domnívají, že prvním zdomácněným zvířetem byl vlk - pes (před 10-12tis. lety). Člověk si z divoké přírody ochočil vlčí mláďata a během tisíciletí z nich vyšlechtil zvířecího přítele, psa. Formou hry naučil psy hlídat domov a stáda a další dovednosti, třeba i cirkusové. Lidé v různých částech světa chovají mnoho plemen psů. Na známkách potkáváme různá plemena psů a psy při práci pro člověka.

Divoká kočka se od koček domácích liší hlavně tím, že se umí o sebe postarat. Domácí kočky dávají lidem stále na vědomí, že nám umožňují se o ně starat (zvláště v panelákovém bytě bez myši). Nacházíme je na známkách z celého světa. (Kočky v sešitkové podobě, s podpisy autorů a rytce.)

Divoké koně si člověk ochočil asi před 4000 lety (na přelomu doby kamenné a bronzové), aby na nich jezdil a aby mu pomáhali tahat povozy a zemědělské stroje a k boji. Koně najdeme na známkách z celého světa. U koní ve službách pošty jsou i ukázky jiných zvířat dopravujících poštovní zásilky.

Při zušlechťování obilí (před 9-11 tis. lety) začali naši předkové zdomácnňovat kozy a ovce, později prase a stepní tury - předchůdce dnešního skotu. Kozy a ovce, které člověk domestikoval, chované po celém světě pro mléko, maso, vlnu a kůže se na známkách objevují zřídka.

Zubři a bizoni, divoce žijí jen v Polsku a USA, všude jinde je už člověk vyhubil. Na amerických známkách jsou často vidět, tady ukázka soutisku polského stáda zubrů. Jejich příbuzné, krávy, chováme ve všech světadílech pro mléko, maso, kůže. Na známkách jsou málo obvyklé.

V evropských lesích stále žijí divoce medvědi, vlci, rysi, lišky, kočky a drobní dravci jako kuny, lasičky a jiní podobní. Vedle nich žije spousta velkých a menších zvířat. K největším počítáme jeleny, daňky, srnky, muflony, na horách kamzíky, a

sviště, jezevce, králíky, bobry, ježky, veverky a další drobná zvířátka jako myši, myšice, plchy. Všechna tato zvířata na známkách můžeme často vidět.

Se zdomácnělých ptáků, slepic, kačen, hus a krůt se staly průmyslové velkochovy a na známkách se objevují jen zřídka (lidé se asi trochu stydí). Častěji tam bývají jejich divoce žijící příbuzní, zvláště pak dravci. Najdeme zde orly, sokoly, vránu, kosa, modřinku, stehlíka, rehka, dlaska, dudka, bažanty, křepelky, tetřevy, datla, žlunu, strakapúdy, vlaštovky a spoustu ptactva vodního.

Z vodních živočichů známe obvykle jen štědrovečerního kapra, na známkách však můžeme vidět mimo kaprů i štiky, pstruhy, sumce, úhoře.

V zemích, kde se přípravou známek zabývají odborníci, obvykle bývá vedle domácího názvu zvířete či rostliny, rovněž latinské pojmenování.

Naše výstavka není ilustrací učebnice, ale chce ukázat, jak se při budování tematické sbírky známek můžeme inspirovat tím, co jsme se ve škole naučili a naopak, filatelistickými příklady doplnit učivo.

Zveme Vás ke spolupráci ve filatelistickém kroužku.

Vaši spolužáci Albert B., Albert U., Filip, Patrik, Petr a Richard

V Praze - Chodově listopad 2011.